

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Президент

**ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний
університет імені академіка Юрія Бугая»**

В.Ю. Бугай

24 травня 2016 р.

Ухвалено рішенням Вченої ради
ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний
університет імені академіка Юрія Бугая»
від 24 травня 2016 р. протокол № 05/1516

Голова Вченої ради

Бугай В.Ю.

24 травня 2016 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРИВАТНОМУ ВИЩОМУ
НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ «МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЮРІЯ
БУГАЯ» (нова редакція)**

(введено в дію з 12.10.2016 р. наказ № 49-У від 11.10.2016 р.)

**КИЇВ
2016**

I. Загальні положення

1. Положення розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року №1556-VII та на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти і національному стандарті України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2009.
2. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» (далі – МНТУ) є складовою системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.
3. Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в МНТУ за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.
4. Принципи і процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в МНТУ.
 - 4.1. Систему забезпечення якості вищої освіти ПВНЗ «МНТУ ім. академіка Юрія Бугая» (далі – Систему) розроблено згідно з принципами:
 - відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
 - автономії вищого навчального закладу, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
 - процесного підходу;
 - здійснення моніторингу якості;
 - системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
 - постійного підвищення якості;
 - залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;
 - відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості.
 - 4.2. Система передбачає здійснення таких процедур і заходів:
 - удосконалення планування освітньої діяльності: затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
 - підвищення якості контингенту здобувачів вищої освіти;
 - посилення кадрового потенціалу університету;
 - забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, вивчення передового педагогічного досвіду, стажування (один раз у 5 років);
 - забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу в університеті (кадрового, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення);
 - застосування інноваційних технологій навчання;
 - розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом в МНТУ;
 - забезпечення публічності інформації про діяльність МНТУ;
 - здійснення моніторингу очікуваних результатів навчання – компетентностей, якими повинен оволодіти випускник МНТУ та систематичне оприлюднення їх на

офіційному веб-сайті МНТУ, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- участь університету в національних та міжнародних рейтингових дослідженнях закладів вищої освіти;
- інших процедур і контрольних заходів.

II. Напрями роботи системи забезпечення якості вищої освіти

1. Планування освітньої діяльності: розробка, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм.
2. Формування якісного контингенту здобувачів вищої освіти.
3. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в МНТУ.
4. Посилення практичної підготовки студентів.
5. Впровадження системи моніторингу рівня знань студентів.
6. Забезпечення якості кадрового складу, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.
7. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.
8. Інформаційне забезпечення управління освітньою діяльністю.
9. Забезпечення публічності інформації про діяльність МНТУ.
10. Запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників та студентів МНТУ.

III. Планування освітньої діяльності: розробка, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм

1. Освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова) в рамках ліцензованої спеціальності запроваджується в університеті за рішенням вченої ради.
2. Освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова) має відповідати вимогам стандарту вищої освіти у разі його наявності. Стандарти вищої освіти для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності розробляє і затверджує Міністерство освіти і науки України за погодженням із Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.
3. За відсутності затверджених у встановленому порядку стандартів вищої освіти програмні результати навчання, визначені освітньою програмою, мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.
4. Освітня програма для певної спеціальності розробляється робочою групою, яка утворюється в складі відповідної випускової кафедри. Склад робочою групи для кожного рівня вищої освіти визначається Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Також до розробки освітньої програми можуть залучатися інші зацікавлені сторони (роботодавці, академічна спільнота тощо). Освітня програма розглядається та схвалюється рішенням Вченої ради та вводиться в дію наказом Президента МНТУ.
5. На підставі освітньої програми розробляється навчальний план для відповідної спеціальності. Навчальний план є нормативним документом, який визначає зміст навчання та регламентує організацію освітнього процесу. Навчальний план розглядається та затверджується рішенням Вченої ради МНТУ та вводиться в дію наказом Президента університету.
6. На підставі затвердженого навчального плану розробляються робочі навчальні плани для кожної форми навчання (у т.ч., навчання зі скороченим або подовженим, порівняно з нормативним, терміном навчання).

7. Навчальні плани і робочі навчальні плани розробляються відповідними робочими групами. Координацію їх діяльності і контроль за виконанням вимог щодо навчальних планів здійснюють проректори з навчальної роботи та науково-методичної роботи.
8. Перегляд освітніх програм відбувається за результатами їхнього моніторингу.
9. Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формулюються як у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, студентами, випускниками і роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку галузі та потреб ринку праці та суспільства.
10. Відповідальність за планування освітньої діяльності, розробку, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм покладається на керівника робочої групи відповідної програми.
11. *Показники*: рівень оновлюваності освітніх програм, рівень участі роботодавців у розробці та внесенні змін, рівень задоволеності студентів (випускників), індекс працевлаштування випускників, міжнародна сертифікація освітніх програм, участь у міжнародних програмах підготовки, рейтинг за оцінками роботодавців.

IV. Формування якісного контингенту здобувачів вищої освіти

1. Якість набору студентів забезпечується за рахунок:
 - підготовки учнів за предметами незалежного оцінювання якості освіти (ЗНО) та випускних випробувань: здійснюється на підготовчих курсах Центру довузівської підготовки (Підготовчого відділення);
 - профорієнтаційної роботи серед школярів;
 - співробітництва із загальноосвітніми навчальними закладами м. Києва та області, інших міст України;
 - організованої роботи Приймальної комісії.
2. Відповідальні за впровадження та виконання якісного набору студентів покладено на Центр довузівської підготовки (Підготовче відділення), приймальну комісію.
3. *Показники*: конкурс за спеціальностями, рівень роботи Приймальної комісії, рівень початкових знань студентів.

V. Начально-методичне забезпечення освітнього процесу в МНТУ

1. В основу розробки навчально-методичного забезпечення покладено розвиток загального та професійного мислення студента. Для успішної реалізації вивчення дисциплін навчального плану розроблено навчально-методичний комплекс дисципліни (НМК) – це сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів в паперовій та електронній формах, необхідних і достатніх для ефективного виконання студентами робочої програми навчальної дисципліни, передбаченої навчальним планом підготовки студентів відповідного ступеня за певною спеціальністю.
2. Навчально-методичне забезпечення дисципліни включає такі складові:
 - навчальна програма дисципліни, що розробляється для кожної дисципліни навчального плану. Відповідальними за розроблення навчальних програм є науково-педагогічні працівники, які безпосередньо здійснюють освітній процес за цією дисципліною. Координує процес розробки навчальних програм керівник робочої групи відповідної освітньої програми. Проректор з науково-методичної роботи контролює відповідність навчальних програм вимогам нормативних документів університету. Навчальні програми розглядаються на засіданні відповідної кафедри, після чого вони розглядаються та затверджуються рішенням Вченої Ради університету;

- робоча програма навчальної дисципліни, яка містить структурно-логічну схему викладання дисципліни;
3. Зміст та структура навчальної програми та робочої навчальної програми мають відповідати Положенню про навчальну програму, робочу навчальну програму дисципліни та методичні рекомендації щодо їх розробки;
 4. Програма практики студентів (якщо вона передбачена навчальним планом);
 5. В рамках забезпечення академічної свободи науково-педагогічних працівників в МНТУ не обмежується їх право на вибір форм і методів доведенні інформації до здобувачів, на використання наочних і технічних засобів тощо.
 6. Навчально-методичне забезпечення щорічно оновлюється – переглядається зміст робочої навчальної програми, доповнюється список навчальної літератури, інформаційних джерел мережі Інтернет тощо.
 7. Відповідальність за впровадження та вдосконалення навчально-методичного забезпечення покладено на керівників робочих груп відповідних освітніх програм.

VI. Посилення практичної підготовки студентів

1. Організація практичної підготовки студентів покладається на одного з науково-педагогічних працівників, які залучені до викладання дисциплін навчального плану відповідної освітньої програми. Програми практичної підготовки та терміни її проведення визначаються навчальним планом та графіком навчального процесу.
2. Мета практики – набуття студентами професійних компетентностей для подальшого їх використання у реальних виробничих умовах.
3. Зміст і послідовність проходження практики визначається програмою практики, яка розробляється робочою групою відповідної освітньої програми із можливим залученням представників роботодавців та студентства.
4. Практика студентів МНТУ проводиться на університетських та зовнішніх базах практики (на профільованих до спеціальності підприємствах), які мають відповідати вимогам програми. З зовнішніми базами практики (підприємствами, організаціями, установами) університет укладає договори на її проведення.
5. Практична підготовка проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача відповідної кафедри МНТУ та спеціаліста з боку бази практики. Обсяг практик вимірюється у кредитах. Оцінювання результатів практики здійснюється за національною шкалою та шкалою ECTS і враховується при визначенні рейтингу студента.
6. Результати кожної практики обговорюються на засіданнях випускових кафедр, а загальні результати обговорюються на засіданні Вченої ради МНТУ не менше одного разу протягом навчального року.
7. Моніторинг якості організації практики забезпечують щорічні опитування студентів, випускників, потенційних роботодавців, а також система студентського моніторингу якості освітнього процесу.
8. Відповідальними за організацію, проведення і контроль якості практичного навчання студентів МНТУ є керівники відповідних освітніх програм.
9. *Показники:* індекс працевлаштування випускників, рейтинг за оцінками роботодавців.

VII. Впровадження системи моніторингу рівня знань студентів

1. Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень студентів, порядок проведення поточного і підсумкового контролю знань, перескладання кредитних модулів, повторного курсу,

визначення рейтингу студентів у ПВНЗ «МНТУ».

2. Система оцінювання знань студентів включає вхідний, поточний, проміжний (модульний), семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти.
3. *Вхідний* контроль проводиться на початку навчання в МНТУ з метою виявлення шкільного рівня підготовки, необхідного для засвоєння конкретної дисципліни та надання практичної індивідуальної допомоги студентам у поповненні необхідних знань. Проводить його науково-педагогічний працівник, якому доручено викладати відповідну дисципліну. Підсумки контролю обговорюються на засіданні кафедри та плануються заходи щодо підвищення рівня знань студентів.
4. *Поточний* контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, лабораторних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів університету.
5. *Проміжний* контроль проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля, на які викладач розподіляє навчальний матеріал згідно з робочою програмою. Проміжний модульний контроль має визначити рівень знань студента з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.
6. *Підсумковий* контроль – діагностика рівня опанування навчальним матеріалом в межах усієї навчальної дисципліни із оцінюванням результатів за шкалою ECTS. Форма підсумкового контролю визначається навчальним (робочим навчальним) планом у вигляді диференційованого заліку або екзамену. Для обліку результатів проміжного та підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку успішності студентів. За згодою студента підсумкова оцінка може виставлятися за результатами його роботи протягом усього семестру, з урахуванням балів за шкалою ECTS, набраних під час вивчення матеріалу та всіх форм контролю.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у терміни, передбачені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни. Після кожної сесії визначаються та оприлюднюються рейтинги студентів за успішністю.

7. Форми проведення вхідного, поточного, проміжного та підсумкового контролів визначається безпосередньо викладачем відповідної навчальної дисципліни.
8. *Атестація* здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти. Атестація випускників завершується видачею документів встановленого зразка про присудження відповідного ступеня вищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і гласно.
9. Форма атестації визначається стандартом вищої освіти за кожною спеціальністю для відповідного рівня.
10. Терміни проведення атестації визначаються навчальними планами підготовки фахівців та графіком освітнього процесу. Атестацію проходить кожен студент після повного виконання ним навчального плану.
11. Для проведення атестації випускників МНТУ наказом президента створюються екзаменаційні комісії, яка провадить свою діяльність відповідно до Положення про екзаменаційну комісію.

12. Методичні рекомендації щодо виконання атестаційної (дипломної) роботи, програми, методика та форми проведення атестаційного екзамену, критерії оцінювання компетентностей визначаються випусковими кафедрами, узгоджуються з проректором з навчальної роботи, проректором з науково-методичної роботи, розглядаються та затверджуються вченою радою МНТУ.
13. Критерії оцінювання є обов'язковою складовою робочої навчальної програми дисципліни. На початку вивчення кожної дисципліни учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів
14. Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є наступні: виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни; глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах; вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.
15. Для врахування думки студентів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні опитування студентів і випускників, а також студентський моніторинг якості освітнього процесу.
16. Відповідальність за впровадження та вдосконалення системи моніторингу рівня знань студентів покладено на завідувачів відповідних кафедр.
17. *Показники:* рівень успішності, рівень академічної заборгованості, індекс працевлаштування випускників, рейтинг за оцінками роботодавців.

VIII. Забезпечення якості кадрового складу, підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників

1. Відбір та призначення на посади науково-педагогічних працівників відбувається з урахуванням освіти, наукового ступеню та вченого звання кандидата, кола його наукових інтересів, наукової та професійної активності.
2. Оцінювання науково-педагогічних працівників забезпечує об'єктивний аналіз її якості та слугує активізації професійної діяльності.
3. Оцінювання науково-педагогічних працівників здійснюється шляхом аналізу виконання ними посадових обов'язків.
4. Метою підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників МНТУ є вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей.
5. Науково-педагогічні працівники МНТУ підвищують кваліфікацію в Україні (і за кордоном) на провідних підприємствах, наукових установах та вищих навчальних закладах відповідного профілю.
6. МНТУ забезпечує підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників не рідше одного разу на п'ять років.
7. Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників здійснюється за такими видами: довгострокове підвищення кваліфікації: курси, школи, стажування; короткострокове підвищення кваліфікації: семінари, семінари-практикуми, тренінги, конференції, вебінари, «круглі столи» тощо.

8. Відповідальність за впровадження та виконання проходження підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників покладено на кафедри МНТУ.
9. *Показники*: оцінка фахового рівня науково-педагогічних працівників студентами, випускниками, зовнішніми експертами; кількість науково-педагогічних працівників, які пройшли стажування поза університетом – в Україні та за кордоном.

IX. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.

1. Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу в МНТУ відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності в галузі вищої освіти.
2. Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах, на базах практик.
3. Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам наукової бібліотеки, веб-ресурсам університету.
4. Оцінювання рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу здійснюється шляхом опитувань студентів та студентського моніторингу освітнього процесу, проведення щорічного аналізу відповідними структурами.
5. Відповідальні за впровадження: Центр комп'ютерних технологій, наукова бібліотека.
6. *Показники*: відповідність ліцензійним умовам.

X. Забезпечення публічності інформації про діяльність МНТУ

1. Публічність інформації про діяльність МНТУ забезпечується згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».
2. Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті університету систематично оновлюється.
3. Відповідальні: керівники структурних підрозділів та відповідальні за сайт працівники структурних підрозділів.

XI. Запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників та студентів МНТУ.

1. Система запобігання та виявлення плагіату спрямована на запобігання та виявлення таких різновидів плагіату:
 - копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;
 - дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;
 - внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
 - парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).
2. Система запобігання та виявлення академічного плагіату включає процедури та заходи з:
 - формування етносу, який не сприймає академічну нечесність;
 - створення умов, що унеможливають академічний плагіат;
 - виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних виданнях;

- притягнення до відповідальності за академічний плагіат.
3. Система запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на наукові та навчально-методичні праці науково-педагогічних, працівників університету, аспірантів, магістрантів, осіб, прикріплених до університету з метою здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) поза аспірантурою та студентів.
 4. Заходи із формування етносу, що не сприймає академічну нечесність, включають:
 - формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових і навчальних працях матеріали;
 - ознайомлення науково-педагогічних працівників університету, осіб, які навчаються, з документами, що унормовують запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;
 - введення до освітніх програм і навчальних планів підготовки фахівців з вищою освітою навчальних дисциплін, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотримання етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з первинними та вторинними інформаційними ресурсами та об'єктами інтелектуальної власності;
 - сприяння органам студентського самоврядування в інформуванні осіб, які навчаються, про правила наукової етики;
 - введення до навчально-виховної роботи МНТУ заходів із формування у здобувачів вищої освіти етичних норм, що унеможливають академічний плагіат;
 - розміщення на веб-сайті періодичних видань університету викладу етичних норм публікації та рецензування статей.
 5. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при підготовці та оприлюдненні наукових творів та навчальних видань.
 6. Усі підготовлені до друку наукові твори та навчальні видання розглядаються на засіданнях (наукових семінарах) кафедр, на яких працюють автори творів.
 7. При рекомендації твору (у т.ч. навчально-методичного видання) до друку він має бути перевірений на відсутність академічного плагіату.
 8. Відповідальність науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників університету за академічний плагіат визначається їхніми посадовими інструкціями та Правилами внутрішнього розпорядку університету.
 9. Для технічної підтримки перевірки наукових та навчальних праць на наявність академічного плагіату на офіційному сайті розміщується посилання на сервіси з перевірки наукових праць на наявність плагіату.